

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.023/2018/3.

A tanács tagjai: . Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke

. Tánczos Rita előadó bíró

. Stark Marianna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Kiss Barnabás Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: Dr. Kiss Barnabás ügyvéd,

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: gyermekek után járó pótszabadság kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.587/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.313/2016/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.587/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes hivatásos szolgálati viszonyban állt az alperessel. Felbontott házasságából 2011. január 20-án született Máté nevű gyermekét a bíróság a felperesnél helyezte el, s akit háztartásában nevelt. A felperes élettársi kapcsolatot létesített, mely kapcsolatból 2011. március 21-én, 2013. szeptember 12-én és 2015. április 9-én gyermeke született. Élettársi kapcsolata 2015. augusztusában megszűnt. E kapcsolatot bírósági végzéssel jóváhagyott egyezséggel zárták le, amelyben abban állapodtak meg, hogy a 3 közös gyermek az édesanya gondozásába kerül, a szülői felügyeleti jogot a felperes

és volt élettársa közösen gyakorolják, s a gyermekek után a felperes tartásdíjat fizet. A felek részletesen szabályozták az apa és a gyermekek közötti kapcsolattartást, s megállapodtak lakásuk megosztott használatában és abban is, hogy az ingatlan használatával kapcsolatos közüzemi költségeket fele-fele arányban viselik.

- [2] A felek az egyezségkötést követően jövedelmükkel maguk gazdálkodtak, anyagi helyzetük miatt nem került sor a külön költözésre, a kapcsolattartásra vonatkozó szabályokat azonban nem követték. A felperes részt vett a gyermekek mindennapi életében, szükség szerint óvodába vitte őket, amiatt a munkáltatótól kedvezményt kapott. A gyermekek eltartásáról az édesanya gondoskodott.
- [3] A felperes 2016-ban a gyermekek után járó 7 nap pótszabadság elvonása miatt szolgálati panaszt nyújtott be arra hivatkozva, hogy a gyermekek tekintetében a szülői felügyeleti jogot az édesanyával közösen gyakorolják, az ingatlan használatával kapcsolatos költségeket közösen viselik. A ... Megyei Rendőrfőkapitány nem adott helyt a panasznak, ezért azt elbírálásra felterjesztette az Országos Rendőrfőkapitányhoz. Az Országos Rendőrfőkapitány a panasznak részben helyt adott, a 2011. január 20-án született és a felperesnél elhelyezett Máté nevű gyermek után 2 nap pótszabadságot állapított meg, s utasította a ... Megyei Főkapitányság vezetőjét ennek kiadására, ezt meghaladóan azt elutasította.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes keresetében az Országos Rendőrfőkapitány által hozott határozat hatályon kívül helyezésével annak megállapítását kérte, hogy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 144. § (2) bekezdés c) pontja alapján évi 7 nap pótszabadság igénybevételeire jogosult. Érvelése szerint bár az életközössége élettársával megszakadt, továbbra is közös szülői felügyeletet gyakorolnak a három közös gyermek tekintetében, anyagi helyzetük miatt továbbra is közösen bérelt ingatlanban laknak megosztott használat mellett. A szülői felügyeleti jog gyakorlása lényegesen differenciáltabb feladatot jelent, mint csupán a gyermekek utáni tartásdíj fizetése, továbbra is egy háztartásban élnek volt élettársával és közösen nevelik a gyermekeket, így azok helyzetében lényeges változás nem következett be az életközösség megszűnésével. Ebből kifolyólag részt kell vennie a gyermekek napi nevelésében, gondozásában.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Érvelése szerint a Hszt. 144 § (4) bekezdés a) pontja, továbbá a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.) határozza meg a gyermekek után járó pótszabadságra való jogosultságot, aminek feltétele a gyermekkel való életvitelszerű együttélés és a gyermekek gondozása. Az életvitelszerű együttélés megvalósulhat a család közös otthonában

akkor is, amikor a házasság életközösség felbontását követően a jogilag különélő szülők továbbra is együtt, egy lakásban laknak. A Ptk. 4:146. §-a a szülői felügyelet részjogosultságaként szabályozza a gyermek gondozását, lakóhelyének és tartózkodási helyének meghatározását. A felperes életközössége a közös lakóhely ellenére a gyermekek édesanyjával megszűnt, elkülönült háztartásban élnek és a gyermekek gondozása az édesanyjuk háztartásában történik. A szülői felügyeleti jog közös gyakorlása nem azonos a gyermekekről saját háztartásában való gondoskodással, hiszen arról a bíróság külön rendelkezett az anya javára, amit erősít az a tény is, hogy a felperesnek gyermektartásdíjat kell fizetnie.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [6] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.313/2016/8. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 20.000 forint perköltség megfizetésére. Az alperes ellenkérelmében foglaltakat osztva megállapította, hogy két együttes feltételnek kell megvalósulnia a pótszabadságra való jogosultsághoz: a szülővel való életvitelszerű együttélés mellett a rendszeres gondozásnak. Az elsőfokú bíróság szerint mindazon tevékenység összességének rendszerét kell érteni az életvitel alatt, amelyek a mindennapi szükségletek kielégítésére irányulnak. A saját háztartásban való életvitelszerű együttélés azonban feltételezi az együvé tartozó személyek közös szükségleteik kielégítése érdekében való együttes tevékenységet. Az egy lakásban való együttlét közös háztartást és életvitelszerű együttélést nem jelent. A felperes és volt élettársa a szülői felügyeleti jog közös gyakorlásában állapodtak meg, de ennek részjogosítványa tekintetében azt rögzítették, hogy a gyermekek az édesanyjuk gondozásába kerülnek, a felperes pedig tartásdíjat fizet. A felek közös gazdálkodása megszűnt, a gyermekek állandó élettere az anya által kizárólagosan használt lakrészben van, így nem volt megállapítható, hogy a felperes saját háztartásában tartja a gyermekeket.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.587/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest 10.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére.
- [8] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a Hszt. 144. § (4) bekezdése a) pontja a pótszabadság megállapítása során nem a Ptk.-nak a szülői felügyeletre, annak gyakorlására vonatkozó szabályaira, hanem a Cst.-re utal. A Hszt. a saját háztartásban gondozott gyermek esetén kívánja biztosítani az állomány tagjának a gyermek után a pótszabadságot. A törvényszék szerint helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság, hogy az életvitelszerű együttélés fogalmának lényeges eleme a közös gazdálkodás, amely az adott esetben a felperes és volt élettársa között megszűnt. Ha a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy a pótszabadság minden szülői felügyeletet gyakorló szülőt megillessen, úgy nem a Cst.-re, hanem a Ptk.-ra utalt volna. Rendszertani értelmezés alapján azt találta

megállapíthatónak a bíróság, hogy minden foglalkozási jogviszonyban a gyermekek után járó pótszabadságra való jogosultság a saját háztartásban neveléshez, illetve gondozáshoz kötött.

- [9] A perbeli esetben az ingatlanban az elkülönült jövedelemszerzésből eredően két háztartás van, így a törvény által megkívánt egyik feltétele hiányában a felperes nem vált jogosulttá a három gyermek után a pótszabadságra.

A felülvizsgálati kérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően helyezze hatályon kívül, s kereseti kérelmének adjon helyt és marasztalja az alperest a perköltségben. Érvelése szerint az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a Hszt. rendelkezéseit, amikor kizárólag a Cst. vonatkozó szabályát vették figyelembe igénye tekintetében. A Hszt. „a családok támogatására vonatkozó jogszabályok” alkalmazásáról rendelkezik, így nem kizárt más, családok támogatásáról szóló jogszabályok figyelembevétele sem. A többszámából az következik, hogy ugyanilyen támogatásról szóló jogszabálynak minősül a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességről szóló 2009. évi IV. törvény is, amely jogszabály 1. § (4) bekezdése értelmében háztartás: „az egy lakóingatlanban lakó, ott bejelentett lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személyek közössége”. Ebből kifolyólag az eljáró bíróságoknak nem is kellett volna a háztartás fogalmát vizsgálni és nem kellett volna olyan iratellenes megállapítást tenni, hogy a saját háztartás feltételezi a közös gazdálkodás meglétét, ami az adott esetben nem valósult meg.
- [11] Érvelése szerint a gyermektartásdíj fizetésének nincs köze a szülői felügyeleti joghoz, azt a Ptk. alapján apai státusza fennállása miatt fizeti. Annak sincs jelentősége, hogy közösen gazdálkodnak-e vagy sem, hanem az bír jelentőséggel, hogy egy fogyasztói közösséget képeznek, az életvitel költségeit részben vagy egészében közösen viselik. Utalt a Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésére, mely szerint a gyermekek nevelése, gondozása nem csupán a gyermekekkel eltöltött idő függvénye. Nem az dönti el, hogy a gyermekek nevelésében, és a háztartási tevékenységekben ki vállalt nagyobb szerepet.
- [12] A Ptk. 4:147. § (1) bekezdése szerint a szülői felügyeleti jogot egymással együttműködve kötelesek gyakorolni, s a Cst. is a saját háztartásban nevelt, gondozott gyermekekről tesz említést. Sem a Hszt., sem a másodfokú bíróság által idézett, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 294. § (1) bekezdése c) pontja nem a Cst.-re, hanem a családok támogatására vonatkozó szabályokra utal. A jogszabályok értelmezéséből kiindulva a saját háztartásban nevelt gyermek esetében jogosult a hivatásos állomány tagja a pótszabadság igénybevételeire, a Hszt. rendelkezése értelmében gyermekei a saját háztartásban nevelt, gondozott

gyermeknek minősülnek. A volt élettársával kötött egyezség csak és kizárólag a gondozás, mint a szülői felügyeleti jog egyik részjogosítványát ruházta az anyára, a nevelést és a felügyeletet nem. Ennek megfelelően érvelése szerint tévedtek az ügyben eljáró bíróságok, amikor igényét elutasították.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [13] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [14] A hivatásos állomány tagja a Hszt. 144. § (1) bekezdése szerint jogosult pótszabadságra a 16 évesnél fiatalabb gyermeke után. A (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy e juttatás vonatkozásában ki tekintendő gyermeknek, illetve szülőnek. Eszerint gyermek a családok támogatására vonatkozó jogszabályok szerinti saját háztartásban nevelt vagy gondozott gyermek, míg szülő a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, továbbá az együtt élő házastárs tekintendő.
- [15] A Hszt. által hivatkozott Cst. 4. § k) pontja határozza meg, hogy saját háztartásban nevelt, gondozott gyermeknek az tekintendő, aki a 7. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott személlyel életvitelszerűen együtt él és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakban kerül ki.
- [16] Ennek megfelelően helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy mivel a Hszt. a fogalmak meghatározásánál nem a Ptk., hanem a családok támogatására vonatkozó jogszabályokra utal, ezen alkalmazandó szabály alatt a Cst.-t kell érteni. Kellő alap nélkül állította a felperes felülvizsgálati kérelmében azt, hogy irányadó szabálynak tekintendő a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességéről szóló 2009. évi IV. törvény is figyelemmel arra is, hogy ezen jogszabály nem a családok támogatásáról, hanem a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó speciális szabályokról rendelkezik, és a törvény fogalom meghatározása ehhez igazodik.
- [17] A jogszabályok helyes értelmezésével jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a Ptk. 4:146. § (2) bekezdése tételesen sorolja fel a szülői felügyeletből eredő jogokat és kötelezettségeket, melynek részjogosítványai a gondozás, a nevelés és a tartózkodási hely meghatározása. A felperes és volt élettársa a szülői felügyeleti jog közös gyakorlásában állapodtak meg, és bár részletesen szabályozták a kapcsolattartás módját, attól – a közös ingatlanhasználatra figyelemmel – közös megegyezéssel eltértek.
- [18] A szülői felügyelet egyik fogalmi elemét a Cst. határozza meg feltételül szabva, hogy a gondozónak a gondozott személlyel életvitelszerűen együtt kell élnie, s a gondozásból rendszeres jelleggel csak napközben kerülhet ki a gondozott személy. Ennek megfelelően a Cst. a Ptk.-hoz képest megszorító rendelkezést tartalmaz, s a Hszt. alapján a Cst. ezen rendelkezését kell figyelembe venni a pótszabadságra való jogosultság megítélésénél.
- [19] Helytállónan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a saját háztartás fogalmának lényeges eleme a közös gazdálkodás, amely a perbeli esetben a felperes és az élettársi viszonyból származó

három gyermek vonatkozásában nem volt megállapítható. A felek közös lakáshasználata során szorosan együttműködtek, a felperes napi rendszerességgel részt vett a gyermekei nevelésében, miután azonban tartásdíjat fizetett, volt élettársa a felperestől elkülönülten gazdálkodva biztosította a gyermekek gondozását, tartását. Mindezekből megállapítható volt, hogy a felek által megosztottan használt ingatlanban az elkülönült jövedelemszerzésből eredően két háztartás volt, a felperes és volt élettársa elkülönülten gazdálkodott, így nem teljesült a Hszt. által megkívánt azon feltétel, amely a saját háztartásban nevelt gyermekek után biztosítja az állomány tagjának a gyermekek után járó pótszabadságot.

- [20] Mivel a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyeket, azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [21] A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek igazolható költsége nem merült fel, annak viseléséről a Kúriának nem kellett döntenie.
- [22] A felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [23] A Kúria felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. szeptember 26.

. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Tanczos Rita
s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző